

АНА-МАРИЯ МАТУТЕ ЦАРЯТ НА ЗЕННИТЕ

Превод от испански: Румен Стоянов, 1981

chitanka.info

Защо ме изрови от морето?

Рафаел Алберти

1

Фербе, козар в ранното си детство, чирак-обущар от деветата си година, една вечер каза на Мос, своя майстор, че бил виждал зенните из околностите на Кала Маргарита.

Островът беше каменлив, с обширни пясъчни ивици. Гласовете на поселищата, на жените, кърпещи мрежи, лаят на кучетата, биенето с криле на някоя патица обхождаха на откоси тръстики и камъш с бързината на отвявана пепел. Тъй че Мос предупреди Фербе да пази благоразумно мълчание относно такива умопомрачения. Но Фербе не се съгласи, че са умопомрачения, и се запъна да повтаря как от някое време насам, когато ходел като козар из вътрешността на острова, гдето растеше мъхът и някаква нежна, уханна и оскъдна трева, зенните му се явявали няколко пъти, по начин повече или по-малко прикрит.

Мос отново му препоръча да мълчи. Времената бяха смутни, произходът на Фербе и неговият самия не бяха ясни, по преценка на някои високопоставени и предостойни, тъй че по-добре беше да си затварят устата.

В продължение на няколко дни Фербе мълча, но една нощ отсъствава от работилницата, където обикновено спеше между чували с изрезки; и не се появи чак до късно сутринта, а когато дойде, очите му блестяха, а по дрехата му бяха полепнали пясък и сухи водорасли, от тия, които морето изхвърля на плажа.

Преваляше месец октомври, слънцето едва грееше и студен бриз уби последните цветя в градината на Мос. Той му рече: „Да не ти минава и през ум да говориш на някого, даже и на мене, къде си ходил.“

Ала никой не можеше да върже езика на Фербе, който заяви, че бил коронован за цар оная нощ от зенните. Щом го чу тоя път, Мос се разлюти, удари го с аршина и опита да изтръгне от него някаква истина за тъй наречените зенни. Но Фербе не притури нищо, само повтаряше инатливо: „Когато хората достигнат своята истинска и последна форма, зенните ще се възнесат от водорасли и сунгери в морските дълбини; а

морето и небето ще се слоят, истината и правдата ще възцаруват; но за това е необходимо да не умирам, никой да не ме докосва, защото само аз бях способен да чуя техните гласове, да ги видя и разбера. Тъй че докато стане това, не трябва да умирам; и затова ме короноваха за цар, и ще направя хората да го проумеят.“

Никоя от тях объркани думи, изречени с мътен глас, сякаш от някой лунатик, Мос не разбираше. Никога не бе чувал толкова дълго словоизлияние от устните на Фербе, мълчаливо момче със свъсени вежди и полусъкрушен и полубунтовен вид. Мос пак му рече: „Внимавай да не повториш това на някого, нещастнико.“

Ала Фербе не млъкна. Даже отиде на площада с тържището и наговори пред търговците лозунгите на ония особени зенни, които го били короновили за цар.

(Никаква полза да се казва истината; светът, думаха, бил огромен и пълен с мъст, хората отчаяно търсели жертви, с които да изкупуват големите си вини, с какъв свиреп и раняващ смях преследваха бъдещите си подсъдими, че да ги замъкнат до жертвоприношението и да могат да се изправят пред Безмилостния и да му рекат: *виж, ще ти поднесем в жертвоприношение тоя, който ти вреди*. Така го виждаше навремени и млъкваше, и нищо не казваше на никого за самия себе си, за скритите и търпеливи зенни, вдън света, в опакото на килима, във вътъка на огромния гергеф: отвъд свирепите постъпки. Но сега му бяха заповядали: „Ти ще бъдеш нашият цар“ и вече не можеше да мълчи, вече никой не трябваше да го докосне.)

Мос му се караше разтреперан: „Върви си, махни се и заключи уста или ще пламнеш като светилник!“ Мос го обичаше, държеше го при себе си от дете, когато още миришеше на коза и пасбища; сега се боеше за него, а също и за самия себе си и за своята обуцарница. „Заключи уста, безразсъднико, иди в планината, моли се, мълчи...“

Ала вместо това Фербе оповестяваше сред площада с тържището: „Аз съм царят на зенните.“

Изпърво чу подигравки и посрещна в лицето си обелки от плодове, развалени яйца и детски и женски смях. Но един ден го отведоха стражниците и му рекоха: „Пиян си, преспи тук пиянството си“, макар да не бе вкусвал нито една капка вино. На следващия ден го пуснаха, удариха му няколко тояги и го предупредиха: „Върви и не вдигай повторно безпорядък.“ Ала Фербе не можеше да мълчи, имаше

поръка, зенните му бяха рекли: „Чакаме от векове и векове“ и той предупреждаваше: „Да не ги ослепяваме с толкова гняв, ще избухне гневът, светът цял ще пламне като някое ужасно смрадливо и черно слънце.“

И на грънчарите, на мъжете, които идваха от земите на Изтока с натоварените си магаренца, на ония, които са продавали зеленчуци, вино и тъкани, им казваше: „Снощи зенните ме направиха свой цар.“ И ако някой питаше: „Кои са тия зенни?“, той думаше: „Живеят и не живеят, изчакват там на дъното, люлеят се в най-дълбокото място и призовават и оповестяват, че ще се изкатерят, ще дойдат тъкмо в нужния час и хората ще бъдат праведни. Затова те ме направиха свой цар и ми рекоха: ти си невинен, чист, наш цар си, защото ни разбра. Защото никой по-рано не ги е познавал освен мене.“

Фербе отнесе още двадесет дена затвор и четиридесет удара с камшик. Накрая го хвърлиха в затвора, съдиха го и го осъдиха на влада.

В края на ноември, една светлиста и студена утрин, Фербе бе отведен с други десет на уреченото място. Вързан о стълба, пак го призоваваха, та да признае своето вещерство и вземания-давания със Злия враг, нещо, което отрече. Отхвърли и каквато да била помощ.

(Аз съм друг, не е все едно, имаме различни причини и съм ужасно свързан с тая тълпа, някой се съпротивява и ридае, а онзи вика от ярост; огромна ярост изпълва въздуха на света и нищо от всичко това не е моето, нищо от това не съм аз. Даже нямам и отделно място, така ме държат заедно с тия, колко различни въпроси искат да се изяснят сега! Аз му викнах на Мос: избраха ме за свой цар; и никой не може сега да ме докосне. Ще дойдат за мене, ще ме отведат в тайното обещано място, аз знам всичко, което човек може да знае: корените и последните клони на всички неща; всичко знам аз сега, защото съм невежа и глупак. Казва Мос: ти, невежа и глупак, ще се погубиш, мълчи. Говорих, така трябваше да бъде, моето ново положение ме задължава, не мога да не го провъзглася: направиха ме свой цар, аз съм царят, вече никой да не ме докосва.)

Към единайсет сутринта Фербе гореше. Тялото му пламна със силен блясък, един бял блясък го стопи преди неговите другари и не даде изяви на болка, нито пък на уплаха.

В два следобед мирис на изгорено месо тегнеше над целия град, своеобразна мъгла, черна и мазна, се лепеше по стените на къщите, по дърветата и дрехите на хората.

Вятърът духна над площади и пясъци и отнесе пепелта в морето.

Личните вещи на Фербе, тоест неговата чиния, костената му лъжица, дрехите му, столът без облегалка, на който седаше, и сечивата, които бе използвал, бяха изгорени или строшени и хвърлени в морето.

Мос плака цяла нощ. Но след някое време го забрави.

2

Марио Зелената салтамарка се роди моряк, а на старини бе купил едно отколешно кафене-кръчма, току до пристана.

Някои сутрини излизаше рано, слизаше на плажа, а в околностите на Кала Маргарита ловеше раци.

В една от тези утрини, едва-що слънцето се бе отлепило от морето, той видя момчето. Идваше от водата към пясъка, напредваше трудно, блестеше като небесно тяло поради слънцето в гърба му. Щом приближи, той видя, че е голо и изтощено като корабкрушенец.

Марио побърза да си махне салтамарката, която вече не беше зелена, а почти черна, и му я подаде:

— Корабкрушенец ли си, синко?

Но момчето нищо не отвърна. То трепереше, намокрено, блестящо. Марио Зелената салтамарка загърна реверите върху влажната му святкаща гръд, улови го за ръка, чудновато гореща, и го попита за някои неща. Момчето остана все тъй мълчаливо и Марио помисли, че ще да е няма или пък беше уплашено, или бе изгубило разсъдък.

Марио го заведе в своята къща кръчма. Даде му дрехи, направи му кафе и го тури да седне до току-що запалената печка, като му заприказва с най-голямата възможна нежност.

Момчето постепенно се отдръпна от печката, бузите и устните му станаха розови, тъй че по нищо не напомняха сините уста на ония, които са се борили в морето да спасят живота си.

Марио Зелената салтамарка отиде да докладва за своето откритие на властите. Ала нямаше вест за никакво корабкрушение. По ония брегове цареше мир, а морето изглеждаше укротено, като заспал змей. Марио си каза, че може би невръстният младеж ще да е от някоя контрабандистка лодка, от ония, които изобилствуваха по ония места, и се разкаж, задето е говорил прекалено. Направи се, че не знае за момчето и отговорни люде и власти го пратиха в едно заведение за безумни, не много далече оттам.

Но Марио Зелената салтамарка нямаше деца и непрестанно мислеше за момчето. Поиска разрешение да го посети. Най-после му позволиха да го види. Бяха му остригали косата, която преди беше дълга, и носеше дрехи от съвсем груб шаяк. Марио си помисли, че прилича на някой млад светец, заради вгълбената чистота на сините очи. Не се противеше на нищо, беше послушно или може би стряскащо безразлично. Казаха му, че не създавало усложнения, че било дотолкова покорно и тъпоумно, че го забравяли. Изглежда, се отнасяха зле с него, имаше следи от бичове по гърба и ръцете. „Може би — рече управителят — е било роб у сарацините и някое чудо го е довело по тия пясъчни брегове. Съзирам у него някакво чудно упорство.“ Марио не разбираше от тия работи, но ги прие със задоволство, защото не бяха никак неблагоприятни за момчето. От друга страна, корабокрушенецът — или какъвто и да беше — не изглеждаше, че си спомня или пък желае нещо. Не знаеше ни четмо, ни писмо.

Марио Зелената салтамарка подхвана поредица от постъпки, за да вземе момчето у дома си. Подир някое време и при известни условия той успя.

Захващаше пролетта, когато го доведе в своето домашно огнище. Беше му купил един стар сюртук, който макар че му беше малко голям, му придаваше известен действителен вид. Марио го хвана за ръка, накара го да седне и му направи кафе. Няколко пъти го запита: „Как те викат?“ Обаче не получи отговор.

Ден след ден научи момчето да прави кафе в голямата калаена кана, да пържи мекици и да поднася мастика в предутрините, когато кръчмата се пълнеше с хора, които отиваха и се връщаха с лодките. Момчето научи да поднася и приготвя раци, да ги попарва с вряща вода и да ги готви в благоуханен сос, според предписанието на вдовицата Салвадора, роднина на Марио и негова най-близка съседка.

Някои сутрини Марио го водеше на скалите в Кала Маргарита, за да го учи как се ловят раци. Тогава корабокрушенецът седеше настрана и се заглеждаше в морето, неподвижен като мъртвец: нищо не можеше да го изтръгне от неговия унес. Но Марио имаше нужда от неговата дружина и се връщаха заедно в къщи мълчаливо. Възможно е момчето да не чуваше, но ако в кръчмата му поръчваха нещо, подчиняваше се без грешка. Скоро се сближи с всички: казваха му Корабокрушенеца.

По някой път Марио го улавяше за лявата ръка и му думаше:

— Синко, ръката ти е много чудновата, линиите не могат да се четат, подвижни са като огъня, разбъркват се като пламъците. Не са като на другите хора.

Но после се размиваше, прекарваше длан по челото и добавяше:
— Разбира се, ти не си още мъж...

Макар че това беше неоснователно твърдение, защото Марио Зелената салтамарка не знаеше възрастта на Корабокрушенеца; само можеше да я отгатва по неговото слабо, неугледно тяло: шестнайсет, може би осемнайсет години. Но защо пък не дванайсет? Очите на Корабокрушенеца таяха рядката невинност, която се носи, понякога сякаш облачна сянка, по земната кора.

На няколко метра оттатък кръчмата беше къщата на вдовицата Салвадора, жена, която на времето бе зле одумвана от селището. Но вече беше стара, дебела и уморена. Идваше, когато пристигат лодките, помагаше да ги разтоварват и да подреждат кошниците, произнасяше особени призиви под навеса, където разпределяха улова, сред пламъците на светилния газ. Викаше числа и разковничета с мъжкаранския си глас, тайнствени заповеди и присъди. Гласът ѝ беше на уважение сега, тъй като бузите на задника ѝ висяха — ивици пясък, увиснали от старинно и красиво крайбрежие. Все още пълзяха около него дири, похотливи видения — може би късни останки от някоя избягала любов, нежна, никога не изречена. Вече дори жените я обичаха и я викаха обичливо: „Салвадоро, ела, помогни ми утре в кухнята“, особено по сватби, защото вдовицата познаваше заклинанието на предалечни сосове, само тя можеше да придава уханье на яхниите с подправки, които пазеше в кожени торби, прилични на ония, които по колана на Юда се виждат. Но онова, което истински побратими вдовицата с нейните съседи, беше съществуването на единствената ѝ дъщеря, седемнайсетгодишна, на име Нейла.

Нейла малко излизаше от къщи. Грижеше се да я чисти и стопанисва, докато майка ѝ ходеше като мъж по най-суровите работи. Нейла растеше като рядко цвете: синьо лале или маргарита на сред тясна и обикновена градина. Нейла също опознаваше по наследство, и то полека-лека, вълшебствата, които придаваха уханен дъх на печени меса и млинове, излизащи изпод ръката на майка ѝ. Всяка година

научаваше по една нова и рядка тайна и вече на тая възраст майка ѝ я водеше за помощничка. Като някаква нежна малка вещица тя се появяваше на сватби, кръщения и по всякакъв вид празнувания. Бяха роднини на Марио Зелената салтамарка и понякога отиваха да му помагат или да купуват от него раци, че да ги готвят по поръчка. Винаги вдовицата и Марио, дори в старите времена на злословието, се бяха обичали.

По преценка на мъжете, които посещаваха кръчмата, Нейла беше прекалено слаба и висока за жена. Ала не признаваха, че от нейната черна и къдрава коса, от нейните зеленосиви, малко раздалечени очи, от нейната широка и свежа уста лъхаше някаква дива привлекателност. Нейла беше горделива, сурова и минаваше между тях като слънцето или месечината и нито веднъж не чу една простащина, нито пък една похвала.

Четиридесет и три дни след като Корабокрушенеца заживя в кръчмата на Марио Зелената салтамарка, Нейла отиде с някаква поръка и го видя. Нейните клепачи с нежен розовомандаринов оттенък закриваха очите ѝ; святкането на погледа ѝ пърхаше, когато рече:

— Тоя ли е Корабокрушенеца?

На следващия ден и на по-следващия Нейла се върна с нищожни предлози. На четвъртия ден Корабокрушенеца беше сам, търкаше чашите и съдилите за вино и кафе сред облак от дим, с израснала коса, слепена по слепоочията. Тя мина зад тезгяха, запретна ръкави и взе да му помага.

От оня ден насетне тя задебна подобни мигове, че да го заварва насаме и да търси дланта му, дълга и пламтяща сред сапунената пяна.

Една неделя Нейла не отиде на черква, отиде да търси Корабокрушенеца, който беше самичък. Когато повдигна завеската на вратата, чашите заискриха по лавицата. Кръчмата изглеждаше сънлива, чуваше се удрянето на морето зад прозореца, прегаряше есента. Корабокрушенеца стоеше гърбом, загледан в морето.

Вече преваляше зимата, когато Нейла каза на майка си, че чакала дете. Вдовицата Салвадора се завайка с големи викове: защото, думаше, тя била лоша жена, ама на своята дъщеря желала и пазела най-доброто на земята.

С плач и клетви отиде да види Марио Зелената салтамарка и му рече:

— Тоя неблагодарник, когото ти прибра, тоя луд, той бил!
Марио Зелената салтамарка каза, че не може да бъде,
Корабокрушенеца бил нещастен невинен, почти дете.

Ала Нейла рече:

— Беше Фербе.

— Кой е Фербе?

Марио потърси Корабокрушенеца и го изпита, като му викна:

— Фербе!

Корабокрушенеца вдигна глава.

— Добре — каза Марио. — Това можем да го оправим.

Вечерта рече на момчето:

— Виж какво, Фербе, трябва да се ожениш за Нейла.

Фербе продължи да трупа трески в печицата.

От този момент Салвадора, Марио и Нейла взеха да се събират
всяка вечер да правят сметки и кроежи под светлината на масленичето.

— Но как така разбра, че се казва Фербе, как така ти го каза? —
разпитваше понякога Марио Зелената салтамарка.

Нейла не можеше да му обясни:

— Някак си ми го каза. Не мога да си спомня добре, само знам,
че се казва Фербе.

— Това е някогашно име, от далечните времена на острова —
думаше Салвадора, която от всичко по малко отбираше, щом хвърлеше
поглед назад.

Когато потърсиха енорийския свещеник, за да уговорят деня на
сватбата и всичките й подробности, той им рече:

— Фербе ли? Това не е християнско име.

Записаха го като Марио Младия.

В деня преди сватбата Фербе струпа висок куп дърва за горене на
плажа. Нейла го гледаше замислена. Фербе запали красива клада: но
пушекът, който бликаше, беше черен, гъст и мазникав. Видът на тоя
пушек изпълни с ужас Нейла.

Фербе бавно приближи към нея с протегнати ръце. Тогава Нейла
забеляза, че дланите на Фербе пламенят, сякаш че протяга към нея два
факела. Нейла онемя от ужас, но по-силно от нейната воля бе
желанието да го прегърне и дрехите й се подпалиха и тя пламна жива и
виком хукна към морето.

Щом чу виковете, Марио Зелената салтамарка притича, но от Нейла беше останало само нещо черно и гадно, което се гърчеше на пясъка; а краят на вълните все още не я достигаше. Умря в морската пяна, която не бе достатъчна, за да я угаси.

Настана голяма жажда наоколо, която никой и нищо не можеше да утоли, жажда, която изпълваше земята, от зачервените облаци до зловещите планини навътре в острова.

— Проклет да си, проклет! — изрече Марио през плач.

Всички жени и мъже от селището дотичаха на местопроизшествието, въоръжени със стари гребла. Наобиколиха Фербе и го заудряха с отколешен и неукротим гняв чак докато кръвта накваси пясъка, а Фербе стана един голям сунгер, причудливо подвижен и водата го достигна и го прие в своите вълни.

Но когато всички чакаха, вдигнали гребла, да го доубият — защото морето връща това, което не разтваря, — видяха как чудноватият и червен сунгер навлизаше все по-навътре във водата и се отдалечаваше окончателно, към слънцето.

И нали още не бяха укротени, убиха Марио Зелената салтамарка.

3

Една жена, все още красива, изгубила първата част от последната си младост, видя един ден момчето, което пееше в „Распутин“, стара мелница, притъкмена за туристи.

Заговореше ли някой с него, момчето, чиито очи бяха влажни и далечни, казваше доста глупости както ако пееше, така и ако не пееше. Казваше например: „В деня, когато се завърна, ще заваря празни охлюви, всичко ще бъде необитавано, мокър пясък от морето, което краде всички спомени. И клекна ли, ще намеря отзвучи от имена, изостанали сенки от хора, които вече не живеят или които никога не са живели; но даже и така, измислям: измислям жълтата жълтуга по изоставените шосета, измислям стъпки вътре в някое зелено шише (онова например, което задуши една платноходка)“ и т.н., и т.н. Веднъж, когато тя очакваше отговор на своите ласки, той казваше: „Кога ще бъде моето завръщане? Може би едно изпукване на суха шишарка, заспала край някой забранен път; защото вярното е, че човек никога не се завръща, той умира.“ Тя го целуваше и обикновено казваше приблизително: „Изглеждаш глупав, сине.“

Но предполагаше, че момчето ниже своите песни за вечерта и у нея се раждаше някакво смътно почитание, примесено с милостивост.

Един ден тя го запита откъде идва, заради неговия корав изговор, който не можеше да разпознае. Но той никога не отговаряше на въпросите, освен ако те не бяха: „Жаден ли си?“, на което винаги казваше: „Да, жаден съм.“ И поглъщаше големи количества алкохол, които не успяваха да го напият. Действително, възможно беше да е роден така. Рекламният плакат на „Распутин“ го определяше като „Фербе, цар на модерната песен“.

Жената се почувствува заинтересована от момчето, защото вече малко приключения ѝ се отдаваха лесно. Подари му пръстени, гривни за глезените и китките, жилетки от синьо кадифе и още няколко интимни неща. Щом докоснеха неговата кожа, камъните — лъжливи или полуистински — заприличваха на рубини, златото сдаваше лъвски

жълто, почти жарава, а тъканите придобиваха крещящо преливащ се цвят. Жената, която бе чела нещо, особено еротично, помнеше един стих от Сафо: „Изгаряш ме“, „Jou burn me“ (беше двуезична). Но момчето беше погълнато да съчинява своите песни и когато тя си мислеше, че започваше да ѝ доверява нещо: „... мене никой не ме познава, никой не знае защо — ставам и се отправям на изток или пък дали ще завия край противоположния уличен ъгъл: защото никой никога не ме е виждал, никога не съм пресичал пред някой прозорец, където учи някое дете...“ (щом стигнеше тук, тя си даваше сметка, че съчинява), „аз никога не съм познавал никого, никога не съм защищавал нещо, което да е действително мое, никой не ще може да прескочи тая кора; никой нищо не е споделял с мене, даже и думи: никой не е идвал в моя дом и ако аз бих имал дом, той щеше да е като яйце, без врати, ни прозорци. Никой не знае моята улица, моето лице, нито моето име. Защото мене никой не ме познава, нито аз пък разпознавам...“ и т.н., и т.н.

Докато една нощ тя не издържа повече и му каза:

— Върви си и не идвай повече, сине, досаден си.

Момчето, изглежда, очакваше тия думи като някоя заповед. Усмихна се и си отиде.

След малко тя усети голяма болка: „Не заслужавам нищо красиво, аз съм едно дебелашко същество, суетно, отрепка, и моето сърце е дебела мида, залепена към един кораб. Ще го повикам отново, горкото дете.“

Но вече не намери Фербе, царя на модерната песен, в „Распутин“. Бяха го заместили с някакво трио.

Жената цяла нощ бе тъжна и препи в просташки компании. Скита из кръчми и нощни клубове на стария град, а в „Златният рак“ зарови своите обеци в една чинийка с остатъци от сос. Собственикът на „Златният рак“ я познаваше и се смили над нея:

— Не правете това, тия обеци струват цяло състояние; хайде, вземете ги и ги избършете със салфетката.

Не бяха чак толкова скъпи, но жената разбра, че мъжът по свой начин казваше истината; и сред дъх на уиски+червено вино+касаийска ракия със стафиди тя сведе кошмарно очи и зараглежда с безжалостно любопитство голотата на своите ходила, вече мръсни в тия часове, със смешни и обиждащи кокалчета.

„Старица съм — си помисли. — Старица и сантиментална, старата крава на света, простакия като цялото човечество“, и без да се сбогува с някого, си отиде, потърси плажа и се отдалечи, непреклонно вдигнала глава като добър войник.

Мина под скалите, където живееха в пещери циганчета с тъмни кореми, жени, раздаващи свирепа справедливост, мъже със скитнишка тъга, саксии със здравец, сребърни птици... „Няма да съчинявам песни, това не, само това би ми липсвало.“ Преряза нишката на своите отстъпления и се озова на пясъка, мръсен на оня отрязък от плажа.

Тогава видя Фербе, царя на модерната песен, с лице към морето, като че ли разговаряше с него. Изтича към него с внезапна, доста алкохолна радост: радост, която се връщаше в нея от първите ѝ години. Но Фербе не я чу, когато тя го извика, нито я видя, когато коленичи до него, нито я усети, когато почна да го милва, да го умолява да се върне, нищо не се било случило, да се върне. Чак докато радостта полека се отдалечи, мятайки опашка, като морето; и само погнуса връщаха вълните, голяма пустота, чак до безразличния пясък.

— Ако не се върнеш, ще се самоубия — рече тя.

Но Фербе даже и не я погледна. Може би съчиняваше. Това е, пак съчиняваше своите ужасяващи и смешни песни.

— Ела, ще се убия, ако не дойдеш — настояваше тя, а гласът ѝ беше жалко хлипане на старица. Напълни му джобовете с всичките пари, които носеше, също чуждестранни, даде му гривната, обещите, още капещи от соса, изобщо всичко, което смяташе, че може да има някаква стойност за него. Ревеше като стар лъв:

— Ще бъде не самоубийство, а престъпление, престъпление...

Червеното вино, примесено с уиски, се качваше на повърхността. „Лоша смес“, си каза. Отиде до висналия стръмен бряг и се хвърли в празното. Все още смогна да си припомни оная дебела жаба, която веднъж (беше на седем години) смаза под камъка.

Ден и половина по-късно упълномощени хора нахлуха в пансиона, където живееше Фербе, царят на песента. Потърсиха неговата стая-шамбр-циммер-рум, оковаха го в белезници и го отведоха, след като иззеха парите, валутите, гривните, изцапаните в сос обеци и някое друго украшения на красивата, зряла и разкъсана госпожа.

След време го осъдиха на смърт. Собственикът на „Златният рак“ каза:

— Аз нали й рекох на оная бедна жена, рекох й: не правете това, търсите си неприятности, има много злосторници тука, младежта е напълно скапана. Ама хората са такива, каквито са, какво да се прави, какво вижда човек от тоя тезгях, нямате и представа, аз вече в нищо не вярвам.

В уречения ден палачът си помисли, че беше странно, дето подсъдимият, някой си неизвестен цар на модерната песен, сякаш бе умрял много по-рано. Един час след изпълнението на присъдата се оповести, че избухнал пожар и цялото крило на сградата пламна по свиреп, неподозиран и почти красив начин.

В онзи миг няколко момчета спореха в кръчмата на Кимз (преди Ким). Едното, със слабо и нервно лице, се кълнеше, че било открило на дъното на Кала Маргарита огромен слой сюнгерите от най-добро качество. Останалите казваха, че не било вярно, че там никога не се били въдели сюнгерите, че било лъжа. Пък и едно от тях предупреди:

— Вече няма интерес към сунгера, пластмасовите им съперничат, вече не си струва трудът.

Светът, син, светлотемнужен, зелен, се олюляваше, осеян със странни звездици, и някакъв необясним шум идваше към младия гмурец, сякаш се вливаше вътре в слуха му; почти повярва, че ще полудее. Сюнгерите образуваха някакъв чудноват свят, жив, олюляващ се, и момчето си спомни, че когато беше дете, неговият дядо му разправяше истории за злостни сирени, които използвали сърцата на млади моряци и им изтръгвали живота. Ала неговият здрав разум надделя. То не вярваше в старешки измишльотини.

Операцията сполучи. Сдоби се със сунгерите, отлично качество.

Когато накрая си набави значително количество, отправи се, свирукайки, към града. Беше гладък ден и то крачеше по протежение на плажа. Нито един-единствен облак не плаваше над морето.

Отведнъж нещо току се спусна, взе та кацна в неговото сърце като птица, чието име то не знаеше. Спря, погледна морето, скалите по брега и към залива, където се появяваше жълтата и сива маса на града. Някаква голяма тишина го обкръжаваше, внезапно бе уловено в някаква неразгадаема камбана от тишина. Сведе очи, огледа сянката на своето тяло, удължена, върху пясъка. И си рече с ясната увереност:

— Нецо изчезна от земята.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.